

Наръчник за застъпничество за опазване на природата

Загуба на биоразнообразие, опазване на
природата и стратегията на ЕС за природата

Contents

Природата е важна, защото...	3
Губим природата, както никога досега...	4
Последиците от загубата на биологичното разнообразие вече са налице	5
Тези последици ще се засилят, ако тенденцията продължи	6
Но важно ли е това наистина?	7
Защо всъщност губим биологичното разнообразие?	8
Кажете ми повече за връзката с промените в климата	9
Знаят ли хората за това?	10
Как можем да спрем тази загуба?	11
Има ли добри примери, които можем да следваме?	12
Какво прави Европа, за да реши проблема?	13
Какво мога да направя лично аз?	14

Природата е важна, защото...

- ✖ Биологичното разнообразие е в основата на целия живот на Земята
- ✖ Загубата на биоразнообразие означава загуба на жизненоважни услуги, от които обществата зависят
- ✖ Екосистемите и почвите абсорбират въглерод и ни помагат да ограничим последиците от изменението на климата

Биологичното разнообразие е разнообразието от живот на Земята. Тази мрежа от живи същества е тъканта на живота, тъй като отговаря за много процеси, като почистването на водата, която пием, опрашването на нашите култури, пречистването на въздуха, който дишаме, регулирането на климата, поддържането на почвите ни плодородни, снабдяването ни с лекарства и осигуряването на много от основните градивни елементи за индустрията.

Екосистемите предоставят важни услуги, които поддържат жизнената система на цялата планета.

Когато унищожаваме биологичното разнообразие, ние унищожаваме тази система, отрязвайки клона, на който седим. Повредените екосистеми са по-уязвими и имат ограничен капацитет за справяне с екстремни събития и нови заболявания. За разлика от това добре балансираните екосистеми ни предпазват от непредвидени бедствия и когато ги използваме по устойчив начин, те предлагат много от най-добрите решения на неотложни проблеми.

Имаме нужда от екосистеми и биоразнообразие по много причини. Екосистемите са основата на всички икономики и общества и наред с тяхната вътрешна стойност те ни носят и нематериални ползи, като духовно обогатяване и естетическа стойност. Те формират критичната инфраструктура, която е в основата на нашето благоденствие и съществуване.

Загубата на биоразнообразие е опасна. Тази загуба е...

- ✖ климатичен въпрос, тъй като унищожаването и увреждането на екосистемите и почвите ускорява глобалното затопляне
- ✖ **бизнес въпрос**, тъй като природният капитал осигурява основни ресурси за промишлеността
- ✖ въпрос на **сигурността**, тъй като загубата на природни ресурси, особено в развиващите се страни, може да доведе до конфликти
- ✖ въпрос на **продоволствената сигурност**, тъй като опрашителите и почвените организми играят жизненоважна роля в хранителната верига
- ✖ **здравословен** въпрос, защото природата подобрява качеството на въздуха, водата и почвата, намалява излагането на замърсители и охлажда нашите градове
- ✖ **етичен** въпрос, тъй като загубата на биоразнообразие вреди предимно на най-бедните, влошава неравенствата, а също и
- ✖ **междупоколенчески** въпрос, защото отнемат на нашите потомци основата за един пълноценен живот
- ✖ **морален** въпрос, защото не следва да унищожаваме живата планета, както и

Природата подкрепя всички цели на ООН за устойчиво развитие:

... тя подкрепя обществото и е в основата на нашата икономика.

Изобр. от <https://www.stockholmresilience.org/images/18.36c25848153d54bdba33ec9b/1465905797608/sdgs-food-azote.jpg>

Губим природата, както никога досега...

- ✖ Човешките дейности тласнаха планетата към шестото масово изчезване, тъй като 1 милион вида са изложени на риск от изчезване
- ✖ Между 1970 и 2014 г. глобалната популация на диви животни е намаляла с 60 %
- ✖ Биологичното разнообразие над и под почвата намалява във всеки регион на света с безпрецедентна скорост
- ✖ Тази загуба е тясно свързана с изменението на климата и е част от обща екологична криза

По целия свят **степената на изчезване сега е около 100 — 1000 пъти по-висока**, отколкото във времената преди появата на човека. Това е най-голямото измиране след изчезването на динозаврите. Около 42 % от сухоземните животински и растителни видове, за които е правено преброяване, са намалели в числеността на популацията през последното десетилетие.

Тропическите гори се унищожават с бързи темпове, като площ с големината на Гърция се губи всяка година. Тези гори са дом на животни и растения, съставляващи най-голямото биоразнообразие на планетата. Глобалните залесени площи сега покриват едва 68 % от площта в сравнение с прединдустриалната епоха.

Ако глобалната температура се повиши с 2°C, **тропическите коралови рифове ще изчезнат**, унищожавайки поминъка на половин милиард души.

В почвите кипи поразително разнообразие от живот: 25 — 30 % от всички видове на Земята живеят в почвата през целия или част от живота си. **Почвеното биоразнообразие** е силно повлияно от човешките дейности. Деградацията на земята и почвата в ЕС и извън него все повече намалява биологичното разнообразие и екосистемните услуги, като предоставянето на чиста вода и питателна храна, улавяне на въглерод или защита от ерозия. **Намаляването на насекомите е особено драматично.** Насекомите имат голямо значение, тъй като те са храна за по-големи животни, като птици, прилепи, влечуги, земноводни и риби. Ако този източник на храна бъде унищожен, всички тези животни са обречени на гладна смърт. Насекомите също така са полезни, спомагайки за дейности като опрашване, контрол на вредителите и рециклиране на хранителни вещества.

През 2018 г. проучване на тропическите гори в Пуерто Рико отчете загуба на биомаса за наземно изхранващите се и обитаващи почвата членестоноги между 98 и 78 % от 80-те години на миналия век досега, с годишни загуби от около 2,5 %. Като пряк резултат подобен спад се наблюдава и при птици, жаби и гущери в същите райони. През 2019 г. в преглед на 73 исторически доклада за спада на насекомите се стигна до заключението, че настоящите темпове на спад могат да доведат до изчезване на 40 % от видовете насекоми в света през следващите няколко десетилетия.

Моретата също страдат и в океаните по света вече има повече от 400 мъртви зони, главно в резултат на изтичане на торове в океаните.

Влажните зони в Западна, Централна и Източна Европа са намалели с 50 % от 1970 г. насам, а намалението само през последното десетилетие на риби и земноводни е съответно 71 % и 60 %. В Западна и Централна Европа и западните части на Източна Европа най-малко 37 % от сладководната риба и около 23 % от земноводните са застрашени от изчезване.

Линкове:

<https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

Европейски червен списък на дърветата

<https://www.iucn.org/news/species/201909/over-half-europes-endemic-trees-face-extinction>

Проучване за насекомите от Германия (Hallmann et al., 2017).

Проучване от Порто Рико (Porto Rico study) (Lister and Garcia, 2018)

Проучване от Великобритания

[https://www.somersetwildlife.org/sites/default/files/2019-11/FULL %20AFI %20REPORT %20WEB1_1.pdf](https://www.somersetwildlife.org/sites/default/files/2019-11/FULL%20AFI%20REPORT%20WEB1_1.pdf)

Проучване 2019

https://www.insect-respect.org/fileadmin/images/insect-respect.org/Rueckgang_der_Insekten/2019_Sanchez-Bayo_Wyckhuys_Worldwide_decline_of_the_entomofauna_A_review_of_its_drivers.pdf

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320718313636>

Последиците от загубата на биологичното разнообразие вече са налице

- ✖ Много от ползите, които получаваме от природата, намаляват поради загубата на биологично разнообразие
- ✖ В това число са поддържането на местообитанията, опрашването, регулирането на количеството и качеството на сладките води, формирането на почвата, регулирането на наводненията и улавянето на въглерод

Според WWF **светът е загубил 60 % от всички популации на гръбначни животни от 1970 г. насам**. Това са повече от половината от всички птици, бозайници, влечуги, земноводни и риби, изчезнали само за 50 години.

Голяма част от този процес се случва извън Европа, така че това често не успява да бъде регистрирано. Между 30 и 50 % от мангровите гори са спрели да съществуват или са били заличени през последните 50 години, а близо 50 % от кораловите рифове са били унищожени. Но и в Европа също има големи загуби. В Германия през 2017 г. проучване разкри 76 % спад на биомасата на летящи насекоми в защитените територии от 1990 г. насам, със загуба от близо 3 % годишно.

Ако не променим тази тенденция, цялото човечество ще бъде засегнато. Нуждаем се от дълбока и качествена промяна, за да предотвратим загубата на биологично разнообразие над и под земята и да спрем да увреждаме природата. Понастоящем най-засегнати са селските общности в развиващите се страни, които зависят пряко от природата, за да посрещнат ежедневните си нужди, но крайният ефект ще бъде далеч по-широкообхватен.

Не става въпрос само за загуба на дивата природа. Когато губим биологичното разнообразие, ние губим екосистемните услуги — нещата, които природата ни предоставя безплатно. Една четвърт от бедните в света и над 90 % от хората, живеещи в крайна бедност, зависят от горите за известна част от прехраната си, и въпреки това тропическите гори са едно от основните места на загуба на биологичното разнообразие.

Докато общата стойност на селскостопанската продукция в развития свят се е увеличила от 1970 г. насам, другите природни блага, като почвен органичен въглерод и разнообразие от опрашители, намаляват, което показва, че тези краткосрочни печалби в производителността не са устойчиви.

Деградацията на почва вече намали производителността на почти една четвърт от глобалната земна повърхност. Европейските диви опрашители драстично намаляват откъм разнообразие и изобилие и много от тях вече са на изчезване. Според Европейския червен списък на дърветата над половината от ендемичните дървета в Европа са застрашени от изчезване.

Посети <https://www.iucn.org/tags/work-area/red-list>

https://wwf.panda.org/knowledge_hub/all_publications/living_planet_report_2018/

Тези последици ще се засилят, ако тенденцията продължи

- ✖ Загубата на биологично разнообразие е свързана с „каскадно изчезване на видове“, при което изчезването на един вид води до изчезването на друг, което води до изчезването на трети...
- ✖ Прогнозите са, че при сегашните сценарии на използване на земята и изменението на климата до 5 милиарда души ще бъдат изправени пред нарастващо замърсяване на водата и опрашване, недостатъчно за тяхното изхранване
- ✖ Когато увреждаме екосистемите, те изпомпват във въздуха въглерод, вместо да го съхраняват. Тези „обратни връзки“ ускоряват процеса на изменение на климата

Загубата на биоразнообразие прави невъзможно постигането на целите на ООН за устойчиво развитие. Вече половината от 44-те цели, свързани с бедността, глада, здравето, водата, градовете, климата, деградацията на океана и земите, са подложени на риск в резултат на значителните негативни тенденции в природата и приноса ѝ за хората.

Една от основните грижи както за изменението на климата, така и за загубата на биологичното разнообразие е наличието на повратни точки. Това са критичните прагове, които никога не бива да бъдат достигани, защото преминаването им може да доведе до големи, резки промени, водещи до качествено ново състояние на системата. Тези промени е трудно и почти невъзможно да бъдат спрени и могат да имат драстични последици. Един предишен пример беше сривът на риболова на треска в Нюфаундленд през 90-те години на миналия век, когато биомасата на треска рязко спадна до 1 процент от предишното си ниво в резултат на продължителен улов. Не се очаква запасите да се възстановят по-рано от 2030 г.

Определени са няколко основни критични точки за околната среда в света, включително ледената покривка на Гренландия, алпийските ледници глетчери, опустинените почви и кораловите рифове. Тези критични точки могат да представляват точка, от която няма връщане назад — точката, в която започва самоподхранваща се спирала на взаимно влияние с риск от срив в околната среда.

Почти една трета от рифовете, образуващи корали, акулите и техните подобни, както и повече от една трета от морските бозайници сега са застрашени от изчезване.

Загубата на биоразнообразие е основна причина за конфликти и миграция, засягащи жизненоважните интереси на всички общества. И това е много лоша новина за бизнеса. Според годишните доклади за глобалния риск на Световния икономически форум рисковете за компонентите на природния капитал, като въздух, вода, почва и биоразнообразие са сред най-вероятните и значителни рискове, застрашаващи нашата икономика и обществото ни.

Американският биолог Пол Ерлих веднъж сравни загубата на видове с произволно премахване на нитове от крилото на самолет. Самолетът може да продължи да лети известно време, но в един момент ще има катастрофална повреда.

НО - все още има надежда! Все още имаме време да спрем тенденцията в загубата на биологичното разнообразие и да сведем изменението на климата до управляеми нива — при условие че действаме бързо и в широк мащаб! Времето е най-голямото ни предизвикателство. Според последните доклади на IPCC следващите 10 години ще бъдат решаващи.

Линкове

Доклад за глобалния риск 2020 на Световния икономически форум

<https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020>

Околната среда в Европа – Състояние и перспективи 2020 г. (SOER), Европейска агенция по околна среда:

<https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>

Но важно ли е това наистина?

- ✖ От 70-те години насам човечеството годишно използва повече ресурси, отколкото Земята може да произведе за една година
- ✖ Сега ще са необходими 1,6 планети като Земята, за да отговорим на изискванията, които отправяме към природата всяка година
- ✖ До 300 милиона души вече са изправени пред по-висок риск от наводнения и урагани поради загуба на крайбрежни местообитания и подслон

Нашето колективно въздействие върху природата е безпрецедентно в историята на планетата. Човешките дейности сега значително са променили три четвърти от средата на сушата и две трети от морската среда. През 2019 г. Денят на превишението на Земята — денят, в който сме използвали повече ресурси, отколкото Земята може да обнови за една година — беше 29 юли.

Повече от една трета от земната повърхност и почти три четвърти от сладководните ресурси са предназначени за растениевъдството или животновъдството.

Загубата на биоразнообразие означава загуба на възможности за бъдещето, като например възможността за разработване на нови лекарства. Около 70 % от лекарствата срещу рак са или естествени, или синтетични продукти, произлизащи от природата, а също така 4 милиарда души разчитат основно на лекарства от природата. Загубата на биоразнообразие означава загуба на безброй лекарства, преди те изобщо да бъдат открити — невъзвратима загуба за човечеството.

Това е от значение също и на персонално ниво. Природата има много превантивни и възстановителни ефекти върху здравето. Редовният контакт с природата може да намали стреса и да насърчи физическата активност, с положителен ефект върху настроението, концентрацията и здравето, както и да понижи рисковете, свързани с неактивния начин на живот. Последните доклади на КБР и СЗО потвърждават, че здравословните екосистеми са от ключово значение за превенцията на болестите и следва да се разглеждат като основен стълб на икономически ефективното здравно обслужване.

Дори селскостопанската система в Европа се е превърнала в основен двигател на загубата на биоразнообразие. Широкото използване на пестициди и торове, ерозията на почвата и заместването на смесените гори с монокултурни насаждения имат негативен ефект върху европейските екосистеми. Когато почвите деградират, те стават по-малко плодородни, изискват повече влагане на химикали и губят способността си да задържат вода и въглерод. Това от своя страна води до по-чести и по-интензивни наводнения и е причина за увеличаване на емисиите на парникови газове.

В допълнение към натиска, който нашата продоволствена система сега оказва върху водата, екосистемите и биологичното разнообразие, приблизително една трета от цялата произведена храна в света се изхвърля. Това възлиза на около 1,3 милиарда тона всяка година. В ЕС приблизително една пета от производството на храни се губи или се изхвърля. Това съответства на 88 милиона тона храна на стойност 143 милиарда евро.

Линкове

Биоразнообразие и здраве <https://www.cbd.int/health/stateofknowledge/>

Ден на превишението на Земята <https://www.overshootday.org/>

Защо всъщност губим биологичното разнообразие?

- ✖ Загубата на местообитания, прекомерната експлоатация, изменението на климата, замърсяването и инвазивните чужди видове допринасят за загубата на биоразнообразие
- ✖ Но основната причина са неустойчивите човешки дейности
- ✖ Нашето търсене на нови ресурси води до обезлесяване, промяна в моделите на земеползване и унищожаване на природните местообитания по целия свят.

Основната причина за климатичната и екологичната криза са неустойчивите модели на производство и потребление. Кумулативният ефект на икономическия модел, според който проектираме, произвеждаме, използваме и след това изхвърляме, без да използваме повторно или да рециклираме, има нежелани странични ефекти.

Добивът и преработката на материали, горива и храни са причината за 90 % от загубата на биоразнообразието, както и за половината от всички емисии на парникови газове, по мнение на Международния панел за ресурси.

Нашият консуматорски икономически модел често означава, че политическите цикли и обществените и финансовите институции са съсредоточени върху краткосрочните проблеми, игнорирайки по-всеобхватните последици в по-дългосрочен план.

Промените в климата вече оказват влияние върху загубата на биологично разнообразие, като взаимодействат с други фактори и ги влошават. Също така е вероятно в бъдеще да се увеличат ефектите от другите причини за загуба на биоразнообразие. Тези ефекти ще бъдат още по-осезаеми, тъй като температурата продължава да се повишава.

В Европа основната причина за загубата на биологично разнообразие е промяната в използването на земята. Селскостопанските и горските практики са станали по-интензивни, с повече химически добавки, по-малко пространства между полетата и по-малко сортове култури. Тази липса на разнообразие означава например много по-малко насекоми и следователно по-малко птици. Друг фактор са субсидиите, свързани с производството, насърчаващи количеството спрямо качеството и разнообразието.

Градовете и градските райони също са се разраснали значително, запечатвайки почви и оставяйки по-малко място за природата. И когато земеделските земи и градското развитие не оставят място за природата, резултатът е загуба на биологично разнообразие. Много граждани и предприятия не знаят доколко нашето общество зависи от биологичното разнообразие. Използването на БВП като основно измерване на икономическото развитие също може да прикрие цялостното ни въздействие върху околната среда.

Линкове

<https://sdg.iisd.org/news/global-outlook-highlights-resource-extraction-as-main-cause-of-climate-change-biodiversity-loss/>

https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/27518/GRO_2019_SPM_EN.pdf?sequence=1&isAllowed

Кажете ми повече за връзката с промените в климата

- ✖ По отношение на въздействията глобалната криза в областта на биологичното разнообразие е също толкова страшна, колкото и изменението на климата
- ✖ Загубата на биоразнообразие и климатичната криза не само са свързани помежду си, те взаимно си влияят по негативен начин
- ✖ Но опазването на биологичното разнообразие и възстановяването на екосистемите са отлично средство за противодействие на последиците от изменението на климата

Изменението на климата е катастрофа. Според междуинституционално проучване за прогнозиране, подготвено от ESPAS за европейските институции, решенията, свързани с климата, ще определят не само бъдещето на нашите икономики и общества, но и на човечеството като вид.

Но още по-лошо е, че биологичното разнообразие е силно повлияно от климатичната криза. В допълнение към влиянието му върху благосъстоянието на хората, **изменението на климата прави екосистемите по-крехки** и засилва ефектите от други фактори за загубата на биоразнообразие, включително загубата на местообитания и разпокъсаност, замърсяване, свръхексплоатация и инвазивни чужди видове.

Промените в климата вече водят до драматични промени в полярните и морските пейзажи, тъй като нарастващите температури водят до горски пожари, които карат дивата природа да страда, променят полярните местообитания и превръщат континентите в горящи точки. Моретата ни поглъщат повече от 90 % от излишната топлина на земята и когато се затоплят, те стават по-малко гостоприемни за морския живот и отделят повече въглерод в атмосферата. В резултат на повишаващите се температури тревните площи и саваните изчезват, опустиняват и деградират по-бързо от всеки друг вид местообитание на планетата.

В същото време тази загуба на биологично разнообразие има отрицателен ефект върху климата. Вместо да съхраняват въглерод в почвите и биомасата, екосистемите го изпускат обратно в атмосферата. Обезлесяването увеличава количеството въглероден диоксид в атмосферата, което от своя страна води до допълнителна загуба на биоразнообразие.

По този начин загубата на биологично разнообразие и изменението на климата са неразривно свързани и взаимозависими. Не можем да се справим със загубата на биоразнообразие, без да се занимаваме с изменението на климата, както и не можем да се справим с изменението на климата, освен ако не се справим едновременно със загубата на биологично разнообразие.

От друга страна, опазването и възстановяването на биоразнообразието и екосистемите може да допринесе съществено за справянето с изменението на климата — дотолкова, че 30 процента от целите ни за намаляване на изменението на климата могат да бъдат изпълнени чрез решения, насочени към природата, като възстановяване на гори, почви и влажни зони. Разглеждането на промяната в поведението и моделите на потребление, като например прекомерната консумация на месо, ще намали допълнително натиска върху биологичното разнообразие и изменението на климата.

„Глобалните тенденции до 2030“ (ESPAS 2019)

https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/ESPAS_Report2019.pdf

Изменението на климата и загубата на биологичното разнообразие като две страни на една и съща монета:

https://wwf.panda.org/our_work/climate_and_energy/climate_nature_future_report/

Знаят ли хората за това?

Осъзнаването на значението на биологичното разнообразие все още е слабо, но расте с всеки изминал ден

Проучвания като глобалната оценка на IPBES за биологичното разнообразие и екосистемните услуги, приета през май 2019 г., и телевизионни програми като серията Blue Planet помагат за коригиране на баланса.

В проучване на Евробарометър, включващо над 27 000 души във всички държави членки, публикувано през май 2019 г., 95 % от анкетираните са съгласни, че ние носим отговорност за грижата за природата и че грижата за природата е от съществено значение за справянето с климатичните промени. 93 % също така са съгласни, че нашето здраве и благополучие се основават на природата и биологичното разнообразие. Нарастващ брой граждани осъзнават положителната роля на природата и екосистемите, когато става въпрос за здравето и продоволствената сигурност, и за смекчаване и адаптиране към изменението на климата и други ползи.

Докато ползата от опазването в областта на биологичното разнообразие се разраства сред различните участници, включително предприятия, различни нива на управление или граждани, все още не всички са на едно мнение, когато става дума за спешната необходимост от справяне с преките и косвените фактори, свързани със загубата на биоразнообразие.

Линк към Евробарометър

<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2194>

IPBES доклад <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

Как можем да спрем тази загуба?

- ✖ Нуждаем се от рязко намаляване на въглеродните емисии и трябва да доразвием наличните решения
- ✖ Нуждаем се от амбициозно глобално споразумение за спиране на загубата на биоразнообразие на срещата на Конвенцията за биологичното разнообразие COP 15 в Китай следващата година, както е посочено в Европейския зелен пакет
- ✖ Предстоящата глобална рамка за биологичното разнообразие след 2020 г. трябва да постави природата на пътя към възстановяване, с бърза и дълбока трансформационна промяна

Учените са на мнение, че следващите 10 години са критични. Нуждаем се от дълбоки промени в начина, по който живеем и правим бизнес, свързан с енергийната ни система и начина, по който използваме земя за сгради, градове, транспорт и храна, и трябва да се приближим до неутралност при деградацията на качеството на почвите до 2030 г. и до въглероден неутралитет до 2050 г. или по-рано. Европейският зелен пакет е отговорът на ЕС на тази криза.

Много решения вече съществуват, но трябва да ги използваме по-широко и в далеч по-голям мащаб. Трябва да ги приложим бързо, да използваме по-чисти енергийни източници, да премахнем обезлесяването, да управляваме по-добре земята и да преминем към устойчиво земеделие.

Трябва да намалим драстично образуването на нови емисии на CO₂ и да започнем да премахваме CO₂ от атмосферата. Фотосинтезата на растенията и планктона е най-добрата технология за отстраняване на въглероден диоксид, с която разполагаме, така че трябва да защитаваме и възстановяваме екосистемите и да спираме техния упадък. Също така се нуждаем от преход, при който никой не е „забравен“, за да избегнем ситуация, в която хората се страхуват повече от предложените мерки, отколкото от последиците от изменението на климата.

За да може в Китай да поведе света в правилната посока, Европа трябва да убеди своите партньори, че вече действа върху запазването на биологичното разнообразие на национално и международно равнище.

Необходима е загриженост за биологичното разнообразие, включена в политическите решения на всички нива, от земеделието и селското стопанство до националните планове за енергия и транспорт. Преобразуването на нашата цивилизация и нашата икономика с цел да я направим по-устойчива ще изисква по-задълбочено мислене и по-цялостен подход към социалната политика.

Предприятията започват да осъзнават, че зависят от природните ресурси за храна, влакна и строителни материали. Екосистемите опрашват културите, филтрират водата, помагат на отпадъците да се разлагат и регулират климата. Загубата на природа е свързана с незабавни разходи за бизнеса по отношение на операционни рискове, непрекъснатост на веригите за доставки, рискове за отговорност и рискове за репутацията, пазарния дял и финансите.

Водещите предприятия са наясно с тези рискове, но осъзнаването им все още не е достигнало до основната маса, където често има малко познания за това колко зависими от природата и биологичното разнообразие са бизнес моделите и търсенето на материали. Необходимо е политиката да осигури рамки, които позволяват на компаниите да приемат модели за потребление и производство, които подкрепят опазването и устойчивото използване на биоразнообразието. Подходът на респект към биологичното разнообразие ще генерира добронамереност у клиентите, като предлага нови търговски възможности за всички.

Линкове

Европейският зелен пакет https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

<https://www.newscientist.com/article/2201697-destruction-of-nature-is-as-big-a-threat-to-humanity-as-climate-change/#ixzz67LcfLAVb>

Има ли добри примери, които можем да следваме?

Много компании вече осъзнават важността на пресмятането, оценяването и отчитането на тяхното въздействие и зависимостта им от природния капитал и екосистемните услуги. Те разбират, че това може да им помогне да оценят финансовия риск и да им предостави цялостни показатели за устойчивост за XXI век. Предимствата за бизнеса включват:

- ✗ дългосрочна жизнеспособност на бизнес моделите,
- ✗ намаляване на разходите,
- ✗ повишаване на оперативната ефективност,
- ✗ увеличен пазарен дял,
- ✗ достъп до нови пазари, продукти и услуги,
- ✗ предвидими и стабилни вериги за доставки, и
- ✗ по-добри взаимоотношения със заинтересованите страни и клиентите.

Големите компании участват активно в коалицията за решения, базирани на природата, която се сформира на срещата на върха за климата в Ню Йорк през 2019 г.

Европейските финансови лидери разработват методики за измерване на въздействието им на ниво портфолио. Платформата за бизнес и биоразнообразие включва редица казуси от цяла Европа:

https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

Има много добри примери, които създателите на политики в областта на околната среда могат да следват. Целевите действия за опазване често са доказано ефективни в Европа. Иберийският рис например е възвърнал броя си от ръба на изчезване (52 индивида през 2002 г.) до 327 през 2014 г., също така в Испания императорският орел се е възстановил от около 30 двойки за размножаване през 70-те години на миналия век на над 300 двойки през 2011 г. — и в двата случая с помощта на фонда на ЕС LIFE. От 1992 г. насам инструментът LIFE на ЕС е предоставил над 3 млрд. евро за проекти за опазване на природата в Европа.

За повече примери вижте наградите Натура 2000

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/awards/index_en.htm

За повече примери от програмата LIFE вижте

<https://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

Ако имате нужда от още примери за решения, базирани на природата, в действие в цяла Европа вижте

<https://oppla.eu/nbs/case-studies>; за още примери от цял свят вижте <https://nature4climate.org/nbs-case-studies/>

Какво прави Европа, за да реши проблема?

- ✖ Зелена сделка поставя основата на амбициозната програма, от която се нуждаем
- ✖ Европа води кампанията за една амбициозна сделка в Китай през следващата година
- ✖ Приета е нова европейска стратегия за справяне със загубата на биологично разнообразие
- ✖ ЕС е основен привърженик и сътрудник на проекти за защита на биологичното разнообразие по целия свят

Усилията на Европа за спиране на загубата на биологичното разнообразие над и под земята включват стратегията за биологично разнообразие от 2020 г. (Нашата застраховка за живот, Нашият естествен капитал: Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.), **план за действие за 2017 г.** за подобряване на прилагането на тази стратегия (План за действие за природата, хората и икономиката) и мощно законодателство като директивите за птиците и местообитанията, Рамковата директива за водите, Рамковата директива за морската стратегия и мрежата от защитени територии Натура 2000.

Въпреки че досега има ограничени успехи в спирането на загуба на биологично разнообразие, ситуацията трябва да се промени с приемането на нова стратегия.

Предстоящата стратегия за биологичното разнообразие ще съдържа амбициозни и реалистични ангажименти. Нейните ключови елементи са повече защита на природата, изграждайки амбициозен План за възстановяване на природата за възстановяване на здрави екосистеми и една добре съгласувана рамка за стимулиране на трансформационните промени. Целта е да се насърчи интеграцията на екосистемите и техните услуги във всички икономически дейности, в съответствие с принципа „не вреди“ на биологичното разнообразие и климата.

Европа има за цел световните лидери да постигнат съгласие за амбициозната глобална рамка за биологичното разнообразие за защита на биологичното разнообразие. Това ще бъде в съответствие с поставената в Париж цел от температурно затопляне до 1,5°. На тази 15-а среща на Конвенцията за биологичното разнообразие (CBD COP 15) ще се направи преглед на напредъка към текущите световни цели за биологично разнообразие и ще се повиши степента на амбициозност за следващите десет години.

Общата цел ще бъде подкрепена от националните ангажименти за постигане на тези цели като надежден механизъм за наблюдение и преглед на стратегията, както и от адекватни стъпки за финансиране и изграждане на капацитет. Споразумението следва също така да включва амбициозни и измерими цели за предприемане на мерки по отношение състоянието на биологичното разнообразие, причинителите на загубата на биоразнообразие и ключови фактори, като финансиране и повишаване на осведомеността.

В национален мащаб, като част от Европейския зелен пакет, Европа се ангажира твърдо с три приоритета в новата стратегия за биологичното разнообразие, които включват защита на биоразнообразието от бъдещи вреди, възстановяване от вредата, която вече е нанесена, и гарантиране, че загрижеността за биологичното разнообразие е централен елемент на всички други важни области на политиката.

В международен план ЕС е основен привърженик на защитата на биологичното разнообразие и устойчивото използване на природните ресурси. Той отпуска повече от 350 милиона евро годишно за опазване на биоразнообразието в развиващите се страни чрез програми, насочени директно към биологичното разнообразие, и програми за интегрирането му в други сектори. Например през 2018 г. ЕС финансира 66 защитени зони в 27 държави от Субсахарска Африка.

Европа има дългогодишната цел да спре загубата на глобалната горска покривка най-късно до 2030 г. и да намали брутното тропическо обезлесяване с 50 % до 2020 г. Споразуменията за свободна търговия на ЕС включват глави за търговия и устойчиво развитие с разпоредби относно опазването на околната среда, изменението на климата, биологичното разнообразие и горите, включително задължение да се гарантира, че екологичните споразумения като Парижкото споразумение и Конвенцията за биологичното разнообразие се прилагат ефективно.

Линкове

Зелен пакет на ЕС https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Стратегия на ЕС за биоразнообразие <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011DC0244>

The Natura 2000 network – https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

EU nature legislation – https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/index_en.htm

План за действие на ЕС

https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/communication_en.pdf

Някои от проектите за развитие на ЕС https://ec.europa.eu/europeaid/projects-ground_en

Какво мога да направя лично аз?

- ✖ Говорете за загубата на биоразнообразие
- ✖ Наблюдавайте потреблението си на ресурси
- ✖ Присъединете се към кампания, за да се информирате по-добре и да помогнете за разпространението на тези идеи

Не се отчайвайте, предприемете действия! Ако започнете с малките неща, ще Ви е по-лесно да преминете към по-амбициозни стъпки. Започнете, като говорите за тези проблеми със семейството си и с приятелите си. Продължете на работа и в училище. Научните изследователи показаха, че са необходими само малък брой всеотдайни и миролюбиви личности, за да доведат до големи социални промени — понякога само 3,5 процента са достатъчни!

Оказвайте натиск върху политиците — писмата и имейлите могат да имат забележителен ефект.

Има много възможности. Започнете, като помислите за собствения си въглероден отпечатък и какво можете да направите, за да го намалите — да поставите изолация в дома си, да преосмислите енергийните си доставки и да изберете устойчиви форми на транспорт. Помислете за дрехите, които купувате, от кои от тях наистина имате нужда и дали трябва да са нови. Помислете за ваканциите си — може би предпочитате да прекарвате повече време на едно място, а не да посещавате много различни места. И помислете за парите си — дали банката използва Вашите инвестиции по екологично отговорен начин?

Търсете продуктите и услугите, които са удостоени с екомаркировката на ЕС за екологични постижения, която се присъжда на продукти и услуги, отговарящи на високите екологични стандарти през целия им жизнен цикъл.

Когато пазарувате храна, опитайте се да предпочитате местните и сезонните стоки. По този начин намалявате скритите емисии на CO₂ за транспортиране и съхранение. И ако можете, пазарувайте биологична храна — биологичната храна съдържа по-малко пестициди, тя обикновено е по-свежа, тъй като е произведена от местни източници, и е по-благоприятна за околната среда, тъй като биологичните ферми по своята същност са по-устойчиви. И помислете върху това да консумирате по-малко месо — добре балансираната диета е много по-благоприятна за околната среда.

Помислете за хранителните си навици. Повечето загуби на биоразнообразие могат да бъдат проследени до търсенето на първични материали като дървен материал и текстил. Вие сте част от този проблем? Ако сте избрали да живеете според четирите „r“ — refuse, reduce, repair, recycle (откажете, намалете, поправете, рециклирайте) — вече помагате в борбата със загубата на биологично разнообразие.

Линкове

https://ec.europa.eu/clima/citizens/tips_en

https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/biodiversity_tips/en.pdf

Кампания UNEP за устойчив живот

<https://medium.com/disruptive-design/introducing-the-anatomy-of-action-a-unep-x-unschool-collaboration-to-activate-sustainable-986f2ec847e0>

